

مدیر کل

جلال الدین الحسینی مؤید الاسلام
صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
و یومیه (جبل المتین)

(عنوان مراسلات)

طهران خیابان لاله زار
نائب مدیر میرزا سید حسن کاشانی
دبیر ادارہ آقا شیخ یحیی کاشانی

میراز روزهای جمعه همه روز
طبع و توزیع میشود

یومیه

جبل المتین

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراك سالیانہ

طهران ۳۰ قران
سایر بلاد داخله ۴۰ قران
روسیه و قفقاز ۱۰ منات
سایر ممالک خارجه ۳۰ قرانک

(قیمت یک نسخه)
در طهران صد دینار
سایر بلاد ایران سه شاهی است

قیمت اعلان مطری
دو قران است

روزنامه یومیه ملی آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعه

بامضا قبول و درانتشار داره آزاد است

دو شنبه ۲۱ شعبان المعظم ۱۳۲۵ هجری قمری و ۱۳ مهرماه جلالی ۸۲۹ و ۳۰ سپتمبر ۱۹۰۷ میلادی

کذا بچه اصلاحات

حفظ مياہ

دیگر از کارها اینست که يك اداره مرکزی و شعب
چند باید تاسیس کرد برای مراقبت هر وقت در حفظ و از دیاد
رودها و نهرها و تهیه اسباب بجهت اینکه این آبها بهتر
بمصرف برسد شکی نیست در اینکه سابقا همین اندازه از
خاک ایران که حالا در دست ما است خیلی بیش از این
جمیت داشته و میدانیم که وجود آب برای این مملکت کار
گنیا میکند و در عرض چند حال بابانها را بهشت مینماید
همذا تمام رودها و نهرهای ایران بحال طبیعی گذاشته
نده و بجهت جمع آوری و حفظ شیئی باین نفیسی ابدأ
از علم استقامت نموده اند و حال آنکه میتوانیم بواسطه ساختن
سد ها در مجاری انهار آبر را در فروقه می های طبیعی
زمی جمع کنیم یا اگر لازم شود در موارد امکان مجرای
آنها را تغییر دهیم و باین واسطه اراضی وسیع را زیر
زراعت در آوریم و اکنون انکاری را که شاه عباس بزرگ
توانست بکند ما بی رکت عام یا مخارجی بالند؛ قلیل بتوانیم
صورت دهیم یعنی قسمتی از رود کارون را بدرد
زبانده رود بیندازیم مهندسیں جدید انگلیس که آن نقطه
را دیده نوشته اند که اینکار را با مبلغ مختصر میتوان
انجام داد و از جمله کسانی که این اواخر در این
باب گفتگو کرده اند فقط دو نفر را اسم میبریم یکی مستر الاوردیالی
که در کمپانی معادن ایران مستخدم بود بهتر از او
مهندسی بایران نبوده و با اعتقاد او امر سابق الذکر
بخوبی ممکن الوقوع است دیگر مستر استکس که از اجزاء
اداره مالیه هندوستان بود و در آن مملکت اعمال مهندسی

بسیار دیده و بعد از ملاحظه نقطه مانحن فیه در کتاب خود
مینویسد این عمل را با بیست الی سی هزار لیره انگلیسی
میتوان صورت داد

يك مسئله بسیار مهم دیگر که از صدر اسلام
تاکنون در ایران بکلی مهمل مانده حفظ بیشه ها و جنگلهای
و غرس اشجار است هر کس در جرایای طبیعی و تاریخی
نظر داشته باشد میداند که در هندوستان و فرنگستان
بعضی نواحی هست که خبر داریم هر وقت بیشه ها
در آنجا بوده و نگاهداری شده آباد و پر جمعیت بوده
و اوقاتیکه جنگلهای آنها را بریده اند بی آب و آبادانی
شده و در علم گیاه شناسی این مسئله مسلم است که
هر يك درخت ماشین بزرگی است بجهت از دیاد و حفظ
میادلات مواد بین زمین و هوا و بنا برین هر ناحیه
که مشجر باشد اسباب معتبری است بجهت اینکه باران
در آن ناحیه بیشتر بیارد و آب در اعماق زمین بهتر
نفوذ کند و تمام دول منظمه از این مسئله علمی چنان
متنبه شده اند که بجهت حفظ جنگلهای و بیشه ها ادارات
مخصوصه تاسیس نموده اند و ما مردم ایران که گویا
از همه مردم دنیا برای گرم کردن منازل و تحصیل آب
بیشتر خرج میکنیم از این وسیله که بجهت از دیاد آب
و هیزم بهترین وسایل است بکلی غافلیم بهتر آنست که يك
اداره مخصوص تشکیل شود و از اداره جنگلهای
هندوستان مستشاران با سر رشته بیاوریم و بعد ها
این کار را مهمل نکنیم و جوانان به ممالک
المان و هندوستان بفرستیم که آنچه راجع بعلم غرس جنگل
و بیشه است تحصیل کنند و فرا گیرند بمنابیت غرس اشجار
مسئله کثیر زراعت بخاطر میاید و در این خصوص هم هیچک

از دول جدیده مثل ایران در منابع خود اهمال نکرده اند چنانکه اگر کسی بتاریخ ایران نظر کند چنین می بیند که غرض دولت این بوده که سرچشمه ثروت را عمداً خشک کند و بنابراین قدرت و مایه خود را منجمد نماید حالا و سالهای دراز بعد از این مایه ثروت ایران باید محصولات زراعتی اراضی این مملکت باشد و اگر بخواهیم در مسئله کارخانجات جدیده یا اروپائینا هم چشمی کنیم جنون است فعلاً در این باب برای ما شرایط حصول مقصود جمع نیست و تا مدتی بعد از این هم جمع نخواهد شد لکن آب و خاک و هوا و طبیعت اهل این مملکت باین قناعت و پرهیز کاری و هوشیاری و اطاعتی که نسبت بحکومت عادلانه دارند بجهت زراعت و فلاح و صنایع مخصوصه آنها کمال مناسبت را دارد و دولت میتواند با مخارج قلیل حاصل زراعت این مملکت را فوق العاده زیاد کند اگر مدت چند سال نزدیک شهرهای بزرگ چند دستکاه زراعتی بدست فرنگیهای مال مختلفه دایر شود برای فلاخان ایران بمنزله مدرسه خواهد بود و در مدت قلیلی تمام محصولات اروپائی که بممل آورده در ایران ممکن است اینجا معمول میشود و ترتیبات قدیمه برافاده آلات و اسباب و طرق جدیده قوت دادن زمین و غیر ذلك بیان خواهد آمد و حیات جدیده بمملکت خواهد داد و مخصوصاً در مراکز آبادی اگر اکسپوزیسیونهای مقرری یاشبه بازارها از محصولات زراعتی و کل کاری و غیره دایر کنند و هر کس محصولی را خوب عمل آورد جایزه و علامت امتیازی باو بدهند این مسئله در عرض چند سال فلاخان این مملکت را طور دیگر کار و خواهد داشت و باید دانست که در میان تمام ممالک دنیا ایران در نداشتهن بازارهای متناب و اکسپوزیسیون و این اسم اقدامات مفیده و وسایل ترقی محصولات و کارخانجات و مواسی و حیوانات بارکش و غیره منحصر است و ممذک مردم این مملکت چنان استعدادی برای تجارت و ترفی دارند که با اینهمه تا مساعدت تجارت تمام ممالک همسایه را فرا میگیرند و در ضمن آنها مستغرق و مستهلك نمیشوند برای اینکه واضح شود اشخاص خیر اگر در خدمت دولت باشند چگونه میتوانند بر ثروت ایران بیفزایند چند مثال میزنم اکثر جبلالایران عور و بی آب و علف است و حال آنکه همین قسم کوهها در هندوستان و سایر ممالک درختهای مخصوص دارد که در نقاط سکستان خشک خوب بمثل میاید پس اگر ادار چنگل صحیحی داشته باشیم بزودی درک میکند که چه قسم تخمها باید بایران آورد و چه اقدامات باید کرد که اراضی بی سبزه مشجره و همچنین بسیاری از نقاط ایران هست که میتوان آنها را مشجر نمود و باهنواسطه

بر ثروت و حسن منظر و سلامت هوای مملکت افزود و اگر اداره صحیح باشد راه اینکار را بزودی پیدا میکند یا فعلاً مالکین آن اراضی را وادار میکند که بواسطه مشارکت آنجا را آباد کنند الان اراضی وسیه از مملکت ایران کویر و لم یزرع است و حال آنکه سیاحان فرنگی میگویند این اراضی در کمال خوبی بجهت بسیاری از زراعتها مناسب است که از جمله زراعت جو فرنگی باشد اگر اداره فلاحت صحیحی داشته باشیم در عرض یکی دو سال این مسائل را تحقیق میکند و بجهت مل کرورها زمین راه برعایدی دولت بیفزاید اگر تمام ایرانیها را من حیث المجموع بگیریم میتوانیم بگوئیم در عرض سال سی روز یعنی یک دوازدهم عمر خود را که میتوانند بکار مشغول باشند مبتلا به تب نوبه هستند بسیار اخیری همین یک مرض سالیانه یک دوازدهم ثروت ایران را تلف میکند و حال آنکه مرض نوبه در ایران طوری ملایم است که هر سال اگر مخارجی بالنسبه قلیل بکنند و ترتیب زراعت را اصلاح نمایند و اشجار ضد تب بیاورند و جاهای مرطوب را خشک کنند این مرض خیلی کم میشود و باهنواسطه از چندین راه بر ثروت و قدرت ایران افزود میشود ولی تا کنون آنچه در تواریخ خوانده ایم هیچوقت دولت ایران بجهت تخفیف مرض نوبه درین مملکت قدمی نکرده است من یقین دارم آرزوی که مادر شهرهای خودمان آب خوردن پاک فراوان داشته باشیم کار لولها جاری باشد و دیگر محتاج باب آبار و حوض و امثل آن نباشیم همان روز تب نوبه بلاد ایران را خدا حافظ خواهد گفت تا کنون در ایران مبالغ گراف بجهت احداث باغهای تفریح بيمصرف خرج شده و هنوز هم میشود و تمام بزرگان پولها خرج میکنند که باغی داشته باشند و در آن بخوشی سر کنند ولی اگر دولت اداره بدیه داشت که یک عده باغهای عمومی در هر شهر میساخت مردم آن پولها را بیفتا بمصارف دیگر که فایده آن خیلی بیشتر بود میرسانیدند باغهاییکه اسباب تفریح و تفنن بی عیب و مشقههای مفید مزاج در آنجا مهیا باشد که بجهت متمولین هم صرفه مالی شود هم مزاجا و عقلا از امراض و مفاسد مختلفه محفوظ بمانند زیرا که اگر دولت برای مردم اسباب تفریح فراهم نیاورد آنها ناچارند خودشان اینکار را بکنند آنوقت بجای اینکه در هوای خوش تفریح بی عیب بکنند به قهوه خانه میروند و تریاک کش میشوند و همه قسم مفاسد و معایب پیدا میکنند و از این راه هم مزاج مردم ایران خراب میشود و هم غیرت و همت از ایشان میروند

(بیه دارد)

— (سواد دستخط ملوکانه) —

مجلس و مشروطیت را شاهنشاه مرحوم نور الله مضجعه بملت مرحمت فرمود ما هم اعضاء نموده ایم و از آنوقت کمال همراهی را داریم و مجلس را اسباب سعادت و ترقی مملکت میدانیم حالا که شما حاضر همراهی و خدمتگذاری شده اید چه ضرر دارد ما هم آنها درجه مساعدت را مینمائیم بطوریکه نوشته اید و ذرا و کلا و امرا به نشینید و رفع اختلافات بکنید

بعد از سه دور این دستخط ملوکانه که دلالت صریح بر مساعدت ذات اقدس ملوکانه داشت روز شنبه نوزدهم مهر جاری عموم اعضاء انجمن اعیان که (بانجمن خدمت) موسوم گشته بانمام اعضاء توپخانه و قورخانه و همه مستخدمین وزارت خارجه که از شخص وزیر و نجیده و بانجمن پناهنده شده اند حسب الرخصه بمجلس مقدس مشرف شده بشرحیکه در ذیل اخبار مجلس نوشته ایم تظفهای مفصل نموده و جوابهای مساعد شنیدند — و جنگلی شادان و خندان کف زبان و زنده بان مجلس گویان مرحص شدند راستی عموم اهلی طهران بقسمی ازین اتحاد ملتیان و دولتیان خوردند شدند که از وجود روی زمین قرار نداشتند — بعد از آنکه ارطاق مجلس خارج شدند برای اظهار برابری و برادری بانجمن محترم مرکزی که در مجلس متحصن شده اند وارد و و اب والا امیر اعظم رئیس انجمن خطابه مبنی بر لزوم اتحاد و اتفاق بین دولت و ملت با کمال بلاغت انشاء نموده سواد عریضه خود را بادستخط جوانیه ملوکانه قرائت کرده عموم تمجید و تشکر نموده صداها را بزند باد مجلس و مشروطه و زنده باد سرداران عبور بلند کرده سپس جناب ملک المتکلمین نطقی شایان در جواب دادند خطابه را که آصف الممالک انشاد کرده بودند ارشد الدوله رئیس انجمن مرکزی قرائت و مورد تحسین گردید مجلس بخیر و خوبی ختم شد —

عصر همان روز عموم اعیان و اعضاء انجمن بتلکراهخانه رفته بتمام شهر های عمده و ایالات این خیر بهجت اثر را که مایه سرور و حبور و دال بر اتحاد و قومی دولت و ملت است مضایقه نمودند گویا این انجمن بدون تعطیل همه روزه منفق و عمارت خورشید و امانه در عمارت کاستان را محل این انجمن قرار داده اند — یکی از اعمال بریه این انجمن آنکه ارباب حقوق مهاجر را که مدت دوماه متجاوز بود در میدان توپخانه پناهنده بودند و مکرر در زمان امین السلطان هفتم بر انگیزخته در قرد مشارالیه اثر

مکره و بیچارگان از جان خود بتک آمده بودند نجات داده اقبال الدوله و وزیر مخصوص سند داده و تقبل کردند که تا پنج روز دیگر پانزده هزار تومان حقوق آنها را از هر کجا باعد فراهم کرده بدانها عاید دارند و شرف و ناموس ملی را حفظ کنند

خلاصه مذاکرات مجلس دار الشوری

(شنبه ۱۹ شهر شعبان)

ماده آزادی مطبوعات از قانون اساسی مطرح مذاکره بود مذاکرات زیاد در او شد بالاخره آنچه اراء متنهی باو شد آزادی روز نامجات که مداخله در امور مذهبی نکنند و لی روز نامجاتی که عنوان مذهبی باشد و کتب مذهبی در تحت نظارت و تمیزی وزیر علوم باشد عبارتیکه محل اتفاق ابرا باشد مقرر شد و نوشته و قرائت شود

تلکراهی از اقبال السلطنه قرائت شد که مبنی بود بر تشکی و تظلم از اهالی خوی که آنها ریخته ایل میلان را قتل و غارت نموده قور خانه دولتی را ضبط کردند پستخانه را ضبط و تصرف نمودند املاک مراخراب کردند از این قبیل شکایات زیاد و بر آئه ذمه خود از تصصیرات کرده بود جناب حاجی امام جمعه اظهار داشتند که تمام اینها کذب است و قریب چهار صد نفوس محترمه را بقتل رسانیده و چون در خوی املاک دارد میخواهد تمام رعایای آنجا عبد او باغند و هر طوری که بخواهد ظلمانه با آنها رفتار کند و میخواهد بان تلکرافات اشتباه کاری کند

در خصوص روز نامه صور اسرافیل جناب رئیس اظهار داشتند که جماعت زیادی از آقایان طلاب و انجمن اتحادیه در کمال همت و سختی مجازات مدیر او را میخواهند چون املا وزیر علوم نیست و رجوع بوزارت داخله و ز آنجا بدلیه اسباب تاخیر و تمویق است و بوجب بعضی از مفاسد اگر مجلس اجازه میدهد و لو اینکه کار مجلس نیست اما بطریق فوق العاده بخواهد این امر را اصلاح نماید مطلب نا تمام مانده هیئت امرا وارد شدند

لایحه از انجمن امرا و اعیان قرائت شد که مشتمل بود بر اظهار همراهی و مساعدت و اتحاد و اطاعت مجلس دار الشوری ملی و عریضه که درین باب باعلیه حضرت همیونی عرض کرده و در دو روز درج کرد بد قرائت شد مبنی بود در کسب تکلیف و اظهار همراهی خودشان با مجلس مقدس و اینکه قوام و بقای دولت علیه امروز بتائید و تقویت این اساس مقدس است یا اعلیه حضرت باید کاملا اظهار مساعدت خود را با این اساس مشهود دارند و یا از نوکری و خدمت این جان نثاران صریح نظر بفرمایند که امروزه

مخالفتی که جز اغراض شخصی و آثاره فتنه و فساد
مقصودی ندارند لازم است و احدی تخلف و غفلت نخواهد
نمود که الله تعالی الاحقر عبدالله مازندرانی، الاحقر الجانی
محمد کاظم الخراسانی، الاحقر نجل رحوم حاج میرزا خلیل

(سرقت)

بنابر اخبار موثقه و شهادت عدّه از جرّائد وطنیه
دکتر عیسی خان که مردی رنج دیده و زحمت کشیده
است در هنگام مراجعت از کرمانشاهان بهمدان با احتشام
الدوله برخوردی بواسطه تحسيلات و معلومات لسانی و
علمی مشارالیه را بسمت معلمی و مربیگری نگاه داشته
مد بواسطه آنکه در حضور حضرت اجل بفاک نیفتاده
و هفت جا زمین اهب نبوسیده و ایشانرا بلفظ مالک الرقاب
و خدای زمین مخاطب نموده مضموب و قمع و از مصدر
قهر بدزدان آنسان که بسمت نوکی حضرت اجل
دارند حکم صادر شده که اوالش را بچیند و خودش را
نیز از درگاه خدای یگانی اخراج نمایند چهارصد تومان
تقریباً اموال دکتر بیچاره را بدست آورده و سر و پای برهنه روانه اش
کرده اند مشارالیه تلکرافات متعده نموده و احکام عذیبه
از وزراء صادر و الاخره جملگی در عمده تعطیل افتاد —
اینک بر احتشام الدوله است که وضع زمانه را ملاحظه
کرده دست از این شارتها و دزدیها بردارد و الاً برایش
عاقبت خوشی نخواهد داشت چه معنی دارد که یکدیگر خود را
بخواوده سلطنت منتسب نموده از بعدادات ایلداتی در پی
سرقت و چپاول باعدمکر عابرین را باو فروخته اند که
کیف مایشاء تصری میکند — امروز با دولت مشروطه
اینحرکات ناعلیست مناسب نیست —

(اعلان)

کمال کلید زندگی تالیف میرزا خلیل خان
اعلم الدوله تاره گئی از چاپ بیرون آمده در دواخانه
کارنیک خان و سایر کتابخانههای عمومی جلد کرده
بفروش میرسد (قیمت دوهزار دینار)

(اعلان)

دستگاه چاپاری بکر مانشاهان از قبیل درنگه و
کالنگه و دلیجان و کاری هر کس بخواهد در خیابان
مریضخانه با داره چاپخانههای خطوط فارس و کرمانشاهان
رجوع فرماید و کاری پستی هفته دو مرتبه صبح های
دوشنبه و جمعه حرکت میکند

اعلان

کتابخانه تربیت که در خیابان ناصری روبروی
شمس الماره واقع بود بجهت ضیق مکان در همان خیابان
مربور روبروی مدرسه دار الفنون بمسازه های تازه ساز
حاجی جواد آقایی شیروانی نقل شده طالبین کتب و جرّائد
بد اینجا رجوع نمایند
حسن الحسینی الکاشانی

چاره جز اطاعت این اساس مقدس نیست دستخط همیونی
که حاوی بر سعادت و تقویت و اعطای مشروطیت و
توجهات کامله بشرقی، ملت و مملکت و امر بر رفع اختلاف
و اختلال و همراهی با اساس مقدس بود قرائت شد چون
در ضمن عریضه در خواست داشته که مجلس از وزرا
و وکلا و امرا بشود که رفع این اختلافات شده طریقه
اتحاد و اصلاح را پیش گیرند گفته شد که مجلس اجازه
میدهد حالا بیاید یا عصر اظهار شد که خیرالخیبر ماکان
عاجله هر چه زودتر بهتر لذا بعد الاجازه بماصله چند
دقیقه تمامی سردارها و امرا و سرگردگان و اجزا توبیخانه
و فورخانه و اجزا وزارت خارجه و غیره زنده باد
مشروطه و مجلس ملی گویان وارد مجلس مقدس شدند
کمال احترام بجا آورده شده بتریک و تهیت از طرفین
داده شده اظهار همراهی و اتحاد و اطاعت مجلس مقدس
از طرف هیئت محترمه عد عموم و کلاء و حجج اسلام
از اظهارات غیورانه و صادقاته شان خوشوقت شده صمیمانه
دعا گفتند بعضی از وکلای محترم نطقهای فصیح و
بلیغ که حاوی بر تالیف و فواید اتفاق و اتحاد و همدستی
و یگانگی بود نمودند شادی و سرور در تمام حاضرین
جلوه و بروز کرده کف زنان و شادی کتان بزنده باد
مجلس مقدس و زنده باد اعلیحضرت شاهنشاه مشروطه
خواه و زنده باد دین مبین اسلام و حجج اسلام و وکلای
کرام و امرا فخام رطب اللسان شدند مجلس ب اتحاد و
اتفاق ختم شد و هیئت محترمه امرا از انجا بانجمن
متحصنین رفته اظهار همراهی خود را نمودند (

صورت تلگرافی حجج اسلام عتبات که در مجلس مقدس
قرائت شد

(از قصر بطهران ۱۵ شعبان)

جنابان مستطابان عمای الاسلام آقای آمید جعفر
شیرازی و آقای آشیخ حدین یزدی سلمه الله تعالی تلگرافی
شریف رسید بحمد الله تعالی مجلس متکفل انتظام امور
مسلمین و اعلاء کلمه حقه اسلامیه و تقویت دین و دولت و قطع
نفوذ خارجه و اجرای احکام شرعی و صدور امر معروف
و نهی از منکر و عدم تعدی از حدود الهیه عراسمه و رفع
ظلم و تعدیات مستبدانه که سالها آرزو و تمنا داشتیم بر اعد
و تحصیل این تمنا و موهبت جسیمه مسروریم و کمان
نفرت احدی از مسلمین و متدینین مخالف و مخاصم
هرد خصوصاً مداز تطبیق لفظنامه بر قوانین شرعی و وضع فصول
ابدی برای حفظ این امر که مجال هیچ تثبیت و جوی هیچ
سخنی مفرضانه باقی نماند و در هر صورت بر قاطبه مسلمین
بهنام در امر چنین مجلس محترمی واجب و اعراض از
مساموس و شبهات واهی مطبوعه و غیر مطبوعه